

Wyrok z dnia 25 stycznia 2002 r.

II UKN 788/00

Sąd drugiej instancji zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji i przyznając prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, obowiązany jest sprawdzić, czy spełnione są wszystkie warunki przyznania świadczenia, w tym warunek powstania niezdolności do pracy w okresie nie dłuższym niż 18 miesięcy od ustania zatrudnienia (art. 32 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk, Sędziowie SN: Roman Kuczyński (sprawozdawca), Zbigniew Myszkowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2002 r. sprawy z wniosku Anny P.-M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 marca 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 5 października 1999 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie oddalił odwołanie Anny P.-M. od decyzji Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 30 grudnia 1998 r. odmawiającej przyznania jej renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu braku wymaganego 5-letniego okresu zatrudnienia, zarówno w 10-leciu poprzedzającym złożenie wniosku o rentę (11 miesięcy i 14 dni), jak i 10-leciu poprzedzającym powstanie niezdolności do pracy (4 lata 4 miesiące i 22 dni), przy czym niezdolność do pracy powstała od 1 marca 1995 r.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 30 marca 2000 r. - w uwzględnieniu apelacji wnioskodawczynie - zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 7 grudnia 1998 r. do dnia 31 grudnia 2000 r., z uzasadnieniem, iż jeżeli nie budzi zastrzeżeń data powstania niezdolności do pracy (1 marca 1995 r.), to dziesięcioletni okres, z którego należy przyjmować zatrudnienie, winien przypadać na okres od 1 marca 1995 r. wstecz do 28 lutego 1985 r., nie zaś jak przyjął organ rentowy od 31 grudnia 1985 r. do 30 grudnia 1995 r. W tak liczonym dziesięcioleciu wnioskodawczynie posiada 3 lata 9 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i przy doliczeniu 1/3 okresów nieskładkowych w wymiarze 1 roku 3 miesięcy i 8 dni posiada łącznie wymagany okres (5 lat 1 miesiąc i 30 dni zatrudnienia).

Kasacja organu rentowego zarzuca powyższemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego - art. 32 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 45 ze zm.) przez przyznanie wnioskodawczynie renty mimo niespełnienia jednego z wymaganych warunków oraz naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 KPC przez błędne ustalenie, że wnioskodawczynie posiada wymagany okres zatrudnienia.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja okazała się uzasadniona. Przyjmując, że wnioskodawczynie w dziesięcioleciu poprzedzającym powstanie inwalidztwa (28 lutego 1985 r. - 1 marca 1995 r.) posiada okres zatrudnienia (składkowy i nieskładkowy) uprawniający do nabycia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wynoszący 5 lat 1 miesiąc i 3 dni, Sąd drugiej instancji miał obowiązek zbadania, czy wnioskodawczynie odnośnie do przyjętego okresu zatrudnienia spełnia wszystkie łącznie wymagane warunki dla nabycia prawa do renty. Takim istotnym warunkiem okazało się wymaganie z art. 32 pkt 3 ustawy o z.e.p., a mianowicie powstanie niezdolności do pracy w czasie zatrudnienia (okresów składkowych i nieskładkowych) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu. Jeżeli zatem powstanie niezdolności do pracy przyjęto na dzień 1 marca 1995 r., to należy zauważyć, że data ta przypada po upływie 18 miesięcy od

ustania stosownego okresu (urlopu wychowawczego, przysługującego do 31 grudnia 1991 r.), tj. po dniu 30 czerwca 1992 r. Wobec kasacyjnego zarzutu naruszenia przepisów postępowania zauważyć także należy, że opinia biegłego lekarza sądowego specjalisty onkologa zawiera wzmiankę (w wywiadzie) o leczeniu wnioskodawczynie od maja 1995 r., jednakże w żaden sposób nie uzasadnia dlaczego za początkową datę niezdolności do pracy wskazana została data 1 marca 1995 r. Wnioskodawczynie w swojej apelacji podniosła, że początki jej choroby były wcześniejsze niż w marcu 1995 r. i że rak inwazyjny potrzebuje około 8 lat do osiągnięcia rozmiaru 1 cm, a w jej przypadku wielkość ta wynosiła 0,8 cm. Wnioskodawczynie nie jest lekarzem i samodzielnie nie mogła dojść do takich stwierdzeń, a zatem albo o rozwoju choroby dowiedziała się od lekarzy leczących albo z literatury specjalistycznej.

Kwestia daty powstania niezdolności do pracy nabiera także istotnego znaczenia z tego względu, że wnioskodawczynie kolejny okres ubezpieczenia rozpoczyna 1 kwietnia 1995 r., a więc po upływie 1 miesiąca od przyjętej daty powstania niezdolności do pracy, z tym że zatrudnienie wykonywane po 1 kwietnia 1995 r. do daty złożenia wniosku o rentę jest zbyt krótkie dla nabycia prawa do renty.

Dla zbadania zatem kwestii daty powstania niezdolności do pracy i jej powiązania z okresem zatrudnienia zachodzi konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====